

Wykorzystanie innowacji na etapie przygotowania postępowania o zamówienie publiczne

Anna Węclawska,
Warszawa, 20.05.2022 r.

Definicja innowacji i zamówień publicznych na innowacje (ZPI)

Art. 7 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych wskazuje, że przez innowacje należy rozumieć wdrażanie nowego lub znacznie udoskonalonego produktu, usługi lub procesu, w tym między innymi procesów produkcji, budowy lub konstrukcji, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w działalności gospodarczej, organizowaniu pracy lub relacjach zewnętrznych.

Definicja innowacji i zamówień publicznych na innowacje (ZPI)

Zgodnie z Wytycznymi Komisji Europejskiej (C(2018) 3051 Commission notice. Guidance on Innovation Procurement, str. 8) dotyczącymi **zamówień publicznych na innowacje** zamówienia takie to wszelkie zamówienia obejmujące:

- **zakup procesu tworzenia innowacji** – czyli zakup usług badawczych i rozwojowych wraz z ich (częściowymi) rezultatami;

oraz / lub

- **zakup rezultatów procesu tworzenia innowacji** wypracowanych przez inne podmioty.

Definicja innowacji i zamówień publicznych na innowacje (ZPI)

- **w wąskim znaczeniu**, zamówienia publiczne na innowacje to taki sposób udzielania zamówień publicznych, który prowadzi do stworzenia zupełnie nowych, technologicznie zaawansowanych produktów, usług, robót budowlanych, które do tej pory nie istniały na rynku.
- **w szerokim znaczeniu**, zamówienia publiczne na innowacje oznaczają taki sposób udzielania zamówień publicznych, który obejmuje również wszelkie ulepszenia, rozwijanie i technologiczne dostosowywanie już istniejących produktów/usług. W tym znaczeniu innowacyjne zamówienie obejmą np. projekty, w których korzystano z istniejących na rynku produktów, elementów, podzespołów, komponentów, ale sposób ich zestawienia, zastosowania lub modyfikacji doprowadził do powstania produktu/usługi posiadających nowe cechy, różne od cech zastosowanych części składowych.

Definicja innowacji i zamówień publicznych na innowacje (ZPI)

➤ **w najszerszym znaczeniu**, zamówienia publiczne na innowacje oznaczają nie tylko tworzenie nowości i ulepszanie/rozwijanie istniejących produktów/usług, ale również ich dalszą komercjalizację i upowszechnianie ich stosowania wynikające z popytu tworzonego przez publicznych zamawiających. Takie najszersze znaczenie tego pojęcia obejmuje nabywanie przez publicznych zamawiających również rzeczy gotowych, istniejących na rynku („of the shelf”), które są nowoczesne i niestosowane lub mało stosowane do tej pory w sektorze publicznym, a które służą usprawnieniu jego funkcjonowania.

Innowacyjne zamówienia

- „**innowacyjne zamówienia**”, jest pojęciem wieloznacznym i nie musi dotyczyć czy ograniczać się do innowacyjnego przedmiotu zamówienia.
- jest ono często używane w sytuacjach, gdy dokonuje się tradycyjnych zakupów jednak z zastosowaniem nietradycyjnych metod czy narzędzi, np. poprzez korzystanie z różnego rodzaju elektronicznych narzędzi prowadzenia procedury przetargowej lub narzędzi wspierających jej poszczególne etapy.

Instrumenty w ustawie Pzp sprzyjające innowacji

- ✓ Polityka Zakupowa Państwa;
- ✓ Zasada efektywności;
- ✓ Analiza potrzeb i wymagań;
- ✓ Wstępne konsultacje rynkowe;
- ✓ Ustalenie niektórych warunków zamówienia;
- ✓ Opis przedmiotu zamówienia
- ✓ Kryteria oceny ofert;
- ✓ Zamówienia przedkomercyjne;
- ✓ Wybór odpowiedniego trybu udzielania zamówienia

Polityka Zakupowa Państwa

Art. 21 ust. 1 ustawy Pzp

Polityka zakupowa państwa określa priorytetowe działania Rzeczypospolitej Polskiej w obszarze zamówień publicznych, a także pożądany kierunek działań zamawiających w zakresie udzielanych zamówień, który obejmuje w szczególności **zakup innowacyjnych lub zrównoważonych produktów oraz usług**, z uwzględnieniem:

- 1) aspektów normalizacyjnych;
- 2) kalkulacji kosztów w cyklu życia produktów;
- 3) społecznej odpowiedzialności przedsiębiorców;
- 4) upowszechniania dobrych praktyk i narzędzi zakupowych;
- 5) stosowania aspektów społecznych i zdrowotnych.

Polityka Zakupowa Państwa

- Polityka zakupowa państwa przyjmowana jest przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, którego zadaniem jest przygotowanie projektu dokumentu jak również koordynacja realizacji polityki;
- Dokument opracowuje się raz na 4 lata określając w nim planowane działania administracji rządowej.

Zasada efektywności

Art. 17. 1. Zamawiający udziela zamówienia w sposób zapewniający:

- 1) najlepszą jakość dostaw, usług, oraz robót budowlanych, uzasadnioną charakterem zamówienia, w ramach środków, które zamawiający może przeznaczyć na jego realizację oraz
- 2) uzyskanie najlepszych efektów zamówienia, w tym efektów społecznych, środowiskowych oraz gospodarczych, o ile którykolwiek z tych efektów jest możliwy do uzyskania w danym zamówieniu, w stosunku do poniesionych nakładów.

Analiza potrzeb i wymagań – art. 83 ustawy Pzp

Zamawiający publiczny, przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia, dokonuje analizy potrzeb i wymagań, uwzględniając rodzaj i wartość zamówienia

Art. 266

Analizy potrzeb i wymagań nie stosuje się do postępowań poniżej progów unijnych

Analiza potrzeb i wymagań

• Zamawiający publiczni:

1. jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869, 1622 i 1649);
2. inne, niż określone w art. 4 pkt 1 ustawy Pzp, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej;
3. inne, niż określone w art. 4 pkt 1 ustawy Pzp, osoby prawne, utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym, niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie oraz w pkt 1 i 2, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot:
 1. finansują je w ponad 50% lub
 2. posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
 3. sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub
 4. mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego;
4. związki podmiotów, o których mowa w art. 4 pkt 1 lub 2 ustawy Pzp, lub podmiotów, o których mowa w art. 4 pkt 3 ustawy Pzp.

Analiza potrzeb i wymagań

- Analiza potrzeb obejmuje w szczególności:

badanie możliwości zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb z wykorzystaniem zasobów własnych;

rozeznanie rynku:

- a) w aspekcie alternatywnych środków zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb,
- b) w aspekcie możliwych wariantów realizacji zamówienia albo wskazuje, że jest wyłącznie jedna możliwość wykonania zamówienia

Analiza potrzeb i wymagań

- Analiza potrzeb wskazuje na:

orientacyjną
wartość
zamówienia
dla każdego
ze
wskazanych
wariantów

możliwość
podziału
zamówienia
na części

przewidywan
y tryb
udzielenia
zamówienia

możliwość
uwzględnienia
aspektów
społecznych,
środowiskowych
lub
**innowacyjnych
zamówienia;**

ryzyka
związane z
postępowan
iem o
udzielenie
i realizacją
zamówieni
a

Analiza potrzeb i wymagań

- Przepis nie zawiera wytycznych co do formy, w jakiej powinna być dokonana analiza potrzeb i wymagań.
- Analiza **nie musi** być sporządzana w postaci **oddzielnego dokumentu** przygotowywanego wyłącznie w związku z dyspozycją przedmiotowego przepisu.
- Do decyzji zamawiającego pozostawiono sposób dokonania analizy i formę dokumentu, jaką ona przyjmie. Może to być zarówno jeden dokument, jak i zbiór różnych dokumentów obejmujących poszczególne elementy analizy.

Wstępne konsultacje rynkowe

Art. 84 Zamawiający, przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia, może przeprowadzić wstępne konsultacje rynkowe, w celu przygotowania postępowania i poinformowania wykonawców o swoich planach i wymaganiach dotyczących zamówienia. 2. Zamawiający zamieszcza informację o zamiarze przeprowadzenia wstępnych konsultacji rynkowych oraz o ich przedmiocie na stronie internetowej zamawiającego. 3. Prowadząc konsultacje rynkowe, zamawiający może w szczególności korzystać z doradztwa ekspertów, władzy publicznej lub wykonawców. **Doradztwo to może być wykorzystane przy planowaniu, przygotowaniu lub przeprowadzaniu postępowania o udzielenie zamówienia, pod warunkiem że nie powoduje to zakłócenia konkurencji ani naruszenia zasad równego traktowania wykonawców i przejrzystości.** 4. Zamawiający zamieszcza informację o przeprowadzeniu wstępnych konsultacji rynkowych w ogłoszeniu o zamówieniu.

Wstępne konsultacje rynkowe

Art. 85 ust 1 Jeżeli wykonawca lub podmiot, który należy z wykonawcą do tej samej grupy kapitałowej w rozumieniu ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 369, 1571 i 1667), doradzał lub w inny sposób był zaangażowany w przygotowanie postępowania o udzielenie tego zamówienia, zamawiający podejmuje odpowiednie środki w celu zagwarantowania, że udział tego wykonawcy w postępowaniu nie zakłóci konkurencji, w szczególności przekazuje pozostałym wykonawcom istotne informacje, które przekazał lub uzyskał w związku z zaangażowaniem wykonawcy lub tego podmiotu w przygotowanie postępowania, oraz wyznacza odpowiedni termin na złożenie ofert. Zamawiający wskazuje w protokole postępowania środki mające na celu zapobieżenie zakłóceniu konkurencji.

Wstępne konsultacje rynkowe

Art. 85 ust. 2 Wykonawca zaangażowany w przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia podlega wykluczeniu z tego postępowania wyłącznie w przypadku, gdy spowodowane tym zaangażowaniem zakłócenie konkurencji nie może być wyeliminowane w inny sposób niż przez wykluczenie wykonawcy z udziału w tym postępowaniu. Przed wykluczeniem wykonawcy zamawiający zapewnia temu wykonawcy możliwość udowodnienia, że jego zaangażowanie w przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia nie zakłóci konkurencji.

Podstawa wykluczenia wykonawcy – art. 108 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp

Art. 108 ust 1 pkt 6 Z postępowania o udzielenie zamówienia wyklucza się wykonawcę jeżeli, w przypadkach, o których mowa w **art. 85 ust. 1**, doszło do zakłócenia konkurencji wynikającego z wcześniejszego zaangażowania tego wykonawcy lub podmiotu, który należy z wykonawcą do tej samej grupy kapitałowej w rozumieniu ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, chyba że spowodowane tym zakłócenie konkurencji może być wyeliminowane w inny sposób niż przez wykluczenie wykonawcy z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

Ustalenie niektórych warunków zamówienia

- **warunkach zamówienia** – należy przez to rozumieć warunki, które dotyczą zamówienia lub postępowania o udzielenie zamówienia, wynikające w szczególności z opisu przedmiotu zamówienia, wymagań związanych z realizacją zamówienia, kryteriów oceny ofert, wymagań proceduralnych lub projektowanych postanowień umowy w sprawie zamówienia publicznego;

Ustalenie niektórych warunków zamówienia

Art. 96 ustawy Pzp stwierdza, że zamawiający może określić w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia wymagania związane z realizacją zamówienia, które mogą obejmować aspekty związane z innowacyjnością. W przypadku gdy zamawiający przewiduje takie wymagania, w dokumentach zamówienia określa sposób dokumentowania spełniania przez wykonawcę tych wymagań, uprawnienia zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę wymagań oraz sankcje z tytułu ich niespełnienia.

Opis przedmiotu zamówienia

- **Art. 99 ust. 1** Przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.
- **Art. 99 ust. 2** Zamawiający określa w opisie przedmiotu zamówienia wymagane cechy dostaw, usług lub robót budowlanych. Cechy te mogą odnosić się w szczególności do określonego procesu, metody produkcji, realizacji wymaganych dostaw, usług lub robót budowlanych, lub do konkretnego procesu innego etapu ich cyklu życia, nawet jeżeli te czynniki nie są ich istotnym elementem, pod warunkiem że są one związane z przedmiotem zamówienia oraz proporcjonalne do jego wartości i celów

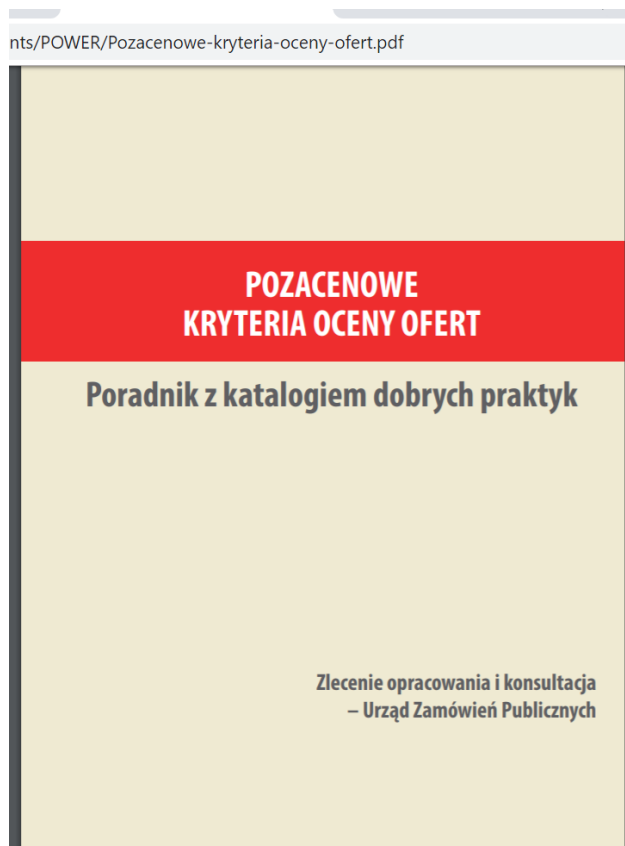
Opis przedmiotu zamówienia

➤ **Art. 101 ust. 1** Przedmiot zamówienia opisuje się, z uwzględnieniem odrębnych przepisów, w jeden z następujących sposobów: tj. przez określenie wymagań **dotyczących wydajności lub funkcjonalności**, w tym wymagań środowiskowych, pod warunkiem że podane parametry są dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić wykonawcom ustalenie przedmiotu zamówienia, a zamawiającemu udzielenie zamówienia.

Kryteria oceny ofert

- **Art. 242** Najkorzystniejsza oferta może zostać wybrana na podstawie: 1) kryteriów jakościowych oraz ceny lub kosztu; 2) ceny lub kosztu
- **Art. 242 ust. 2** Kryteriami jakościowymi mogą być w szczególności kryteria odnoszące się do:
 - 1) jakości, w tym do parametrów technicznych, właściwości estetycznych i funkcjonalnych takich jak dostępność dla osób niepełnosprawnych lub uwzględnianie potrzeb użytkowników, np. wymagane przez zamawiającego standardów w zakresie dostępności budynków, stron internetowych czy określonych urządzeń dla osób niepełnosprawnych
 - 2) aspektów społecznych, w tym integracji zawodowej i społecznej osób, o których mowa w art. 94 ust. 1;
 - 3) aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia np. użycie papieru z makulatury, skorzystanie z urządzeń energooszczędnych, opakowania z recyklingu
 - 4) **aspektów innowacyjnych;**
 - 5) organizacji, kwalifikacji zawodowych i doświadczenia osób wyznaczonych do realizacji zamówienia, jeżeli mogą one mieć znaczący wpływ na jakość wykonania zamówienia;
 - 6) serwisu posprzedażnego, pomocy technicznej, warunków dostawy takich jak termin, sposób lub czas dostawy, oraz okresu realizacji.

Kryteria oceny ofert

- **I. Kryteria oceny ofert w procesie inwestycyjnym**
- Kryteria oceny ofert na usługi projektowania
- Kryteria oceny ofert na wykonanie robót budowlanych
- Kryteria oceny ofert na usługi nadzoru inwestorskiego
- **II. Kryteria oceny ofert w zamówieniach na usługi**
- **Kryteria oceny ofert na usługi informatyczne**
- Kryteria oceny ofert na usługi utrzymania czystości
- Kryteria oceny ofert na usługi transportowe
- Kryteria oceny ofert na usługi odbioru odpadów
- Kryteria oceny ofert na usługi ubezpieczeniowe
- Kryteria oceny ofert na usługi bankowe
- **III. Kryteria oceny ofert na dostawy**
- **Kryteria oceny ofert na dostawę sprzętu komputerowego (laptopy)**
- Kryteria oceny ofert na najem/dzierżawę urządzeń wielofunkcyjnych
- (drukarka, kopiarka, skaner)
- Kryteria oceny ofert na dostawę mebli

Tryby udzielania zamówień na innowacje

Tryby sprzyjające innowacjom:

negocjacje z ogłoszeniem

dialog konkurencyjny

partnerstwo innowacyjne

Tryby udzielania zamówień na innowacje

- Za tryby udzielania zamówień publicznych sprzyjające innowacjom uznaje się te, które uwzględniają przestrzeń na prowadzenie negocjacji.
- Spośród wszystkich trybów udzielania zamówień za takie należy uznać przede wszystkim: **negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny i partnerstwo innowacyjne a także tryb podstawowy wariant 3 w postępowaniach poniżej progów unijnych**.
- Niemniej jednak również **negocjacje bez ogłoszenia i zamówienie z wolnej ręki** zawierają przesłanki zastosowania bezpośrednio odnoszące się do innowacji.
- Nie należy jednak zapominać, że innowacyjne efekty można również osiągnąć stosując tradycyjne tryby prowadzenia procedur przetargowych takie jak przetarg nieograniczony i ograniczony. W takich przypadkach innowacje często są efektem wysoko określonych wymagań wydajnościowych i funkcjonalnych.

Wyłączenia stosowania ustawy

Art. 11 ust. 1 pkt 3 Przepisów ustawy nie stosuje się do zamówień lub konkursów, których przedmiotem są usługi badawcze lub rozwojowe, chyba że są one objęte kodami **CPV od 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 i 73430000-5**, określonymi we Wspólnym Słowniku Zamówień, oraz spełnione są łącznie następujące warunki:

- a) korzyści z tych usług przypadają wyłącznie zamawiającemu na potrzeby jego własnej działalności,
- b) całość wynagrodzenia za świadczoną usługę wypłaca zamawiający;

Wyłączenia stosowania ustawy

Z przepisu art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp wynika ogólna zasada, że ustawy Pzp nie stosuje się do zamówień lub konkursów, których przedmiotem są usługi badawcze lub rozwojowe, tj **poszukiwanie i projektowanie rozwiązań, prototypowanie, opracowanie ograniczonej ilości nowych produktów lub usług w postaci serii testowej.**

Chyba, że (jest to wyjątek od ww. zasady):

- **usługi badawcze lub rozwojowe objęte są kodami CPV od 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 i 73430000-5, określonymi we Wspólnym Słowniku Zamówień, tzn:** (badawcze i eksperymentalno-rozwojowe oraz pokrewne usługi doradcze (kod CPV 73000000-2); badawcze i eksperymentalno-rozwojowe (kod CPV 73100000-3); badawcze (kod CPV 73110000-6); laboratoryjne usługi badawcze (kod CPV 73111000-3); badań morskich (kod CPV 73112000-0); eksperymentalno-rozwojowe (kod CPV 73120000-9); projekt i realizacja badań oraz rozwój (kod CPV 73300000-5); studium przedwykonalności i demonstracja technologiczna (kod CPV 73420000-2); testy i ocena (kod CPV 73430000-5)
- **oraz są spełnione łącznie następujące warunki:**
 - a) korzyści z tych usług przypadają wyłącznie zamawiającemu na potrzeby jego działalności,
 - b) całość wynagrodzenia za świadczoną usługę wypłaca zamawiający.

Wyłączenia stosowania ustawy

- Opłacenie całości wynagrodzenia za świadczoną usługę przez zamawiającego należy rozumieć w ten sposób, że jest to sytuacja, w której zobowiązanym do zapłaty całości wynagrodzenia jest zamawiający. Dla stwierdzenia, że całość wynagrodzenia jest wypłacana przez zamawiającego nie ma znaczenia skąd pochodzą te środki, tj. czy wypłacane środki pochodzą w całości lub w części z dofinansowania ze środków Unii Europejskiej lub z budżetu państwa albo z zaciągniętych przez zamawiającego kredytów lub pożyczek.
- O sytuacji, że korzyści z usług badawczych lub rozwojowych przypadają wyłącznie zamawiającemu na potrzeby jego działalności można mówić wtedy, gdy zamawiający zastrzeże je do użytku własnego (tj. będą służyć wyłącznie zamawiającemu na użytek jego własnej działalności).

Wyłączenia stosowania ustawy

Kolejnym wyłączeniem przewidzianym ustawą jest wyłączenie z reżimu zamówień publicznych dostaw i usług do celów badawczo-rozwojowych. Zgodnie z **art. 11 ust. 5 pkt 1** przepisów ustawy nie stosuje się do **zamówień o wartości mniejszej niż progi unijne**, których przedmiotem są dostawy lub usługi **służące wyłącznie do celów prac badawczych, eksperymentalnych, naukowych lub rozwojowych**, które nie służą prowadzeniu przez zamawiającego produkcji masowej służącej osiągnięciu rentowności rynkowej lub pokryciu kosztów badań lub rozwoju.

Dziękuję za uwagę